

ARXIU HISTÒRIC
DE LA CIUTAT DE BARCELONA
HEMEROTECA

A CARREC DEL PATRONAT DE CULTURA "TERRA FERMA"

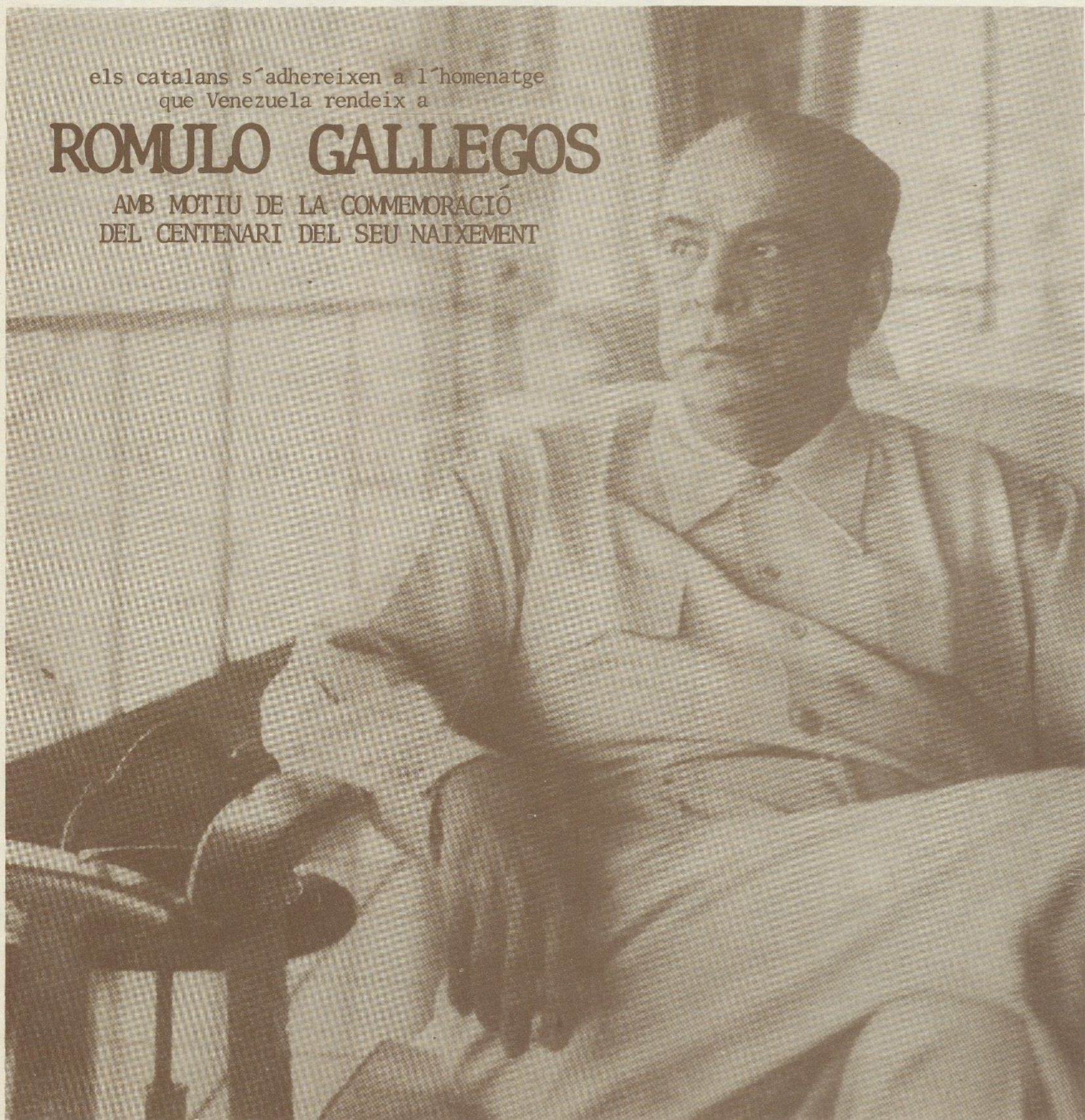
NUM. 1 - NOVEMBRE, 1984

FINAL AVDA. DR. AUGUST PI SUNYER (3ª PALOS GRANDES) - CARACAS

els catalans s'adhereixen a l'homenatge
que Venezuela rendeix a

ROMULO GALLEGOS

AMB MOTIU DE LA COMMEMORACIÓ
DEL CENTENARI DEL SEU NAIXEMENT

ROMULO GALLEGOS I CATALUNYA

En la commemoració del Centenari del Naixement de Rómulo Gallegos han estat molts els articles publicats tractant diferents temes sobre la seva noble vida i la seva obra literària de transcendència internacional. I creiem que és una obligació nostra tractar ara d'un aspecte de la vida de Rómulo Gallegos que és quasi desconegut, o almenys no se li ha donat la deguda importància: el seu gran amor per Catalunya, on residí per més de dos anys en dos intervals.

El 2 de desembre de 1928 arribà a Catalunya, després d'un viatge a Itàlia a fi que la seva esposa, Na Teotiste, fos sotmesa a una intervenció quirúrgica. Abans de retornar a Venècia es va instal·lar a Barcelona on revisa per darrera vegada la novel·la "Doña Bárbara" i la lliura a l'editor Araluce qui va treure la primera edició el 15 de febrer de 1929, impresa als tallers de Núñez & Cía. S. en C., Vall sant Romà N° 6.

De retorn a Caracas, a fi d'evitar assistir al Congrés, ja que el dictador Gómez l'havia fet elegir senador per Apure, escenari de "Doña Bárbara", s'embarcà de nou cap a Barcelona amb el pretext de liquidar els comptes del seu llibre allí editat. Va romandre a la capital catalana fins el juliol de 1930, ja en temps de la dictadura agnitzant de Primo de Rivera. D'aquesta segona estada coneixem exactament la seva residència gràcies a una carta a Pedro Sotillo donada a conèixer per l'il·lustre català doctor Pere Grases i publicada en el volum XIII de les seves obres completes. Rómulo Gallegos va viure a la Rambla de Canaletes, 6, 3er. B, o sigui en el punt neuràlgic de la populosa ciutat. Amb diversitat de noms, segons els trams d'un extrem a l'altre, les Rambles són l'artèria més típica i multitudinària de la ciutat comtal. Tenim l'aforisme que aquell qui beu aigua de la Font de Canaletes queda presoner de l'embruix de Barcelona. La Rambla de Canaletes és el punt de reunió dels fanàtics de l'equip de futbol Barça. Veurem com Rómulo Gallegos va beure aigua de Canaletes i en va rebre les conseqüències.

El seu exili voluntari i definitiu de Venècia enfront de la dictadura gomecista fou el 4 d'abril de 1931, i tornà a Barcelona, després de residir un any a Nova York. En aquesta tercera permanència més prolongada, va llogar un apartament al carrer Ramon Muntaner n° 193, a l'altura de Còrsega, ja a l'Eixempla, la part moderna i ben planejada de Barcelona, però encara dins de la zona comercial, laboriosa i significativa de la ciutat. Ramon Muntaner fou el cronista de l'expedició catalana a Grècia quan Catalunya era la senyora de la Mediterrània. En l'apartament del carrer Muntaner Gallegos va viure modestament, amb grans estretors econòmiques, tot i tenint com a rellotgats Simón Gómez Malaret, Jesús Lavié i Nelson Himiob. Aquests, llavors estudiants, junt amb Isaac J. Pardo i José Tomás Jiménez Arráiz, formaren la tertúlia veneçolana de Rómulo Gallegos del qual tots havien estat alumnes i tots exiliats a causa de la dictadura gomecista. Els agradava reunir-se en la popular cerveceria Baviera de la Rambla de Canaletes i en La Petxina, on Rómulo Gallegos demanava el seu plat preferit: sardines a la brasa amb llenya de llorer. Però Rómulo Gallegos permaneixia quasi recluït al seu apartament, escrivint sense treva fins a acabar "Cantaclaro", contra el desig de l'editor Araluce que el pressionava perquè li lliurés "Canaima", novel·la que només va finalitzar a Madrid quan aconseguí un treball a la National Cash Regis-

ter. A Madrid va viure els anys 1933-34-35 i anava a estiuajar a Beluso, una platja de Galícia propera a la badia de Vigo. A la mort del general Juan Vicente Gómez, Rómulo Gallegos retornà a Venècia, després de passar uns dies més, a fi d'embarcar, a Barcelona. De retorn a la Pàtria per mèrits propis fou Ministre d'Educació (1936), Diputat pel Districte Federal (1937), President del Consell Municipal de Caracas (1941), Senador per Apure, President del partit Acció Democràtica i President de la República (1948).

Si hem vist que Rómulo Gallegos es va domiciliar en els llocs més apropiats per a prendre el pols d'una ciutat com Barcelona, també hem de subratllar que va viure els millors mesos de la Catalunya republicana, democràtica i autònoma. No va estar-hi durant els dies de la proclamació de la República catalana, convertida als tres dies en "Generalitat de Catalunya"; ni tampoc va veure el naixement de la Segona República espanyola, però va viure el seu auge i popularitat des d'una Catalunya il·lusionada. Rómulo Gallegos va poder viure en tota la seva intensitat les aclamacions al president Francesc Macià, la imponent manifestació en pro de l'Estatut de Catalunya, la promulgació de l'Estatut d'Autonomia, i la instal·lació del seu Parlament al Parc de la Ciutadella. A la Barcelona veneçolana va trobar tot l'endarreriment cívic i polític del temps gomecista, fins al punt que arribà àdhuc a aconsellar que tanquessin el col·legi del qual fou nomenat director. En la Barcelona catalana, republicana i autònoma, pogué admirar els millors dies del seu entusiasme nacionalista i del seu fervor democràtic. Els temps lluminosos de la Segona República espanyola els va viure a Barcelona, mentre a Madrid li va tocar viure les hores baixes del "bienni negre" de Lerroux i Gil Robles, i va tenir la sort d'estalviar-se els inicis de la guerra civil i incivil.

Salta a la vista que l'experiència catalana de Rómulo Gallegos és d'aquelles que deixen empremta perenne en tot home de sensibilitat democràtica i amant de llibertat dels pobles. És indubtable que l'alegria, el civisme, la il·lusió de la Catalunya de 1932, que va veure pels seus ulls i sentí en el propi cor, fou la causa de la seva profunda estimació pel poble català, i més si es té en compte que estava sensibilitzat per ser un exiliat de la dictadura imperant a la seva Pàtria. Carles Pi Sunyer, en les seves memòries polítiques parla de la Barcelona, de la qual era alcalde, en aquests termes: "Aquella ciutat tan densa de sofriments, de passions, de somnis, trepidant, tan viva, tan nostra".

Els múltiples elogis de Rómulo a Catalunya els coneixem a través del doctor Gómez Malaret, també exiliat, com hem dit, a Barcelona on es va casar, i mantingué un constant i generós tracte amb els catalans de Caracas. I més recentment per conducte del doctor Isaac J. Pardo qui ha tingut l'amabilitat de parlar-me d'aquesta època barcelonina de Rómulo Gallegos que ell també recorda amb la mateixa emoció i estimació.

Algú podrà pensar que sí, que les paraules són molt bones, però freqüentment només són elogis de cortesia. Malgrat viure molt a prop de l'Ateneu barcelonès no es coneix que Gallegos hagués fet amistat amb cap polític o literat catalans. Però tampoc no la féu en els tres anys que va viure a Madrid, segons ho relata l'escriptor mexicà Andrés Iduarte. No era Rómulo Gallegos, home de tertúlies polítiques o literàries;

més que discret era retret en les seves amistats, però sabia conèixer en profunditat els pobles que tractava. I per tal de ratificar la tesi d'aquest article hi ha un fet que la demostra sense deixar lloc a dubtes.

Juan Liscano, en el seu excel·lent llibre sobre la vida i l'obra de Rómulo Gallegos, diu: "En 1961 sofre un infarto. En el curso de los siguientes años su salud se resiente aún más; padece de una embolia, de otro infarto, y recientemente de un edema pulmonar. Su última actividad extraterritorial fue encabezar la delegación venezolana que en 1961 viajó a Roma para la inauguración de la estatua de Bolívar, y pronunciar el discurso de orden. Cuando alcanzó los 80 años, el 2 de agosto de 1968, la prensa, los escritores, su partido y otras organizaciones políticas, sus amigos, entidades oficiales y culturales de toda América, le homenajearon, pero ya Gallegos no podía acudir a las recepciones y actos en su honor".

A Liscano, se li escapa que si Rómulo Gallegos des de 1961, i encara més des de 1964, no podia acudir a les recepcions i homenatges en son honor, en 1966 Rómulo Gallegos va voler honrar els catalans. Rómulo Gallegos va acudir al Teatro Municipal quan fou nomenat president del Comitè d'Honor dels Jocs Florals de la Llengua Catalana, prohibits a Catalunya per la dictadura franquista i refugiats en les principals capitals d'Europa i Amèrica. A Caracas es van celebrar tres vegades.

Tenia prohibida la sortida pels metges, se la desaconsellaren els familiars, però Rómulo Gallegos, malgrat les múltiples xacres que patia es va presentar, recolzant-se al seu bastó, al Teatre Municipal, i va romandre dalt de l'escenari i estres llargues hores que va durar la cerimònia de la Festa de les Lletres Catalanes. Quan els de la Comissió Organitzadora li agrafem la seva presència tan llarga i que tant enaltí l'acte, Rómulo Gallegos ens va dir les següents paraules:

—"Yo, a los catalanes, no les podía fallar".

Que consti, doncs, en aquesta commemoració del Centenari del Naixement de Rómulo Gallegos, que el darrer acte públic al qual va assistir fou el certamen dels Jocs Florals de la Llengua Catalana celebrats a Caracas en 1966, amb un consistori presidit per Carles Pi Sunyer.

¿Es va avorrir Rómulo Gallegos durant les hores que passà tot escoltant parlar i recitar en català i sentint cantar la coral del "Centre Català", començant per l'himne "Els Segadors"? M'inclino a creure, per la seva actitud atenta, que estava revivint els anys gallards passats a la capital catalana, records d'un poble de sòlida personalitat, d'un idioma i una cultura d'altres galanies, de gloriosa història, de ferma voluntat col·lectiva, d'indomable patriotisme, que ni els quaranta anys de franquisme pogueren abatre. Potser també Rómulo Gallegos pensés el mateix que va dir el Libertador a Cajamarca (1823), paraules donades a conèixer per l'eminent català Manuel Pérez Vila:

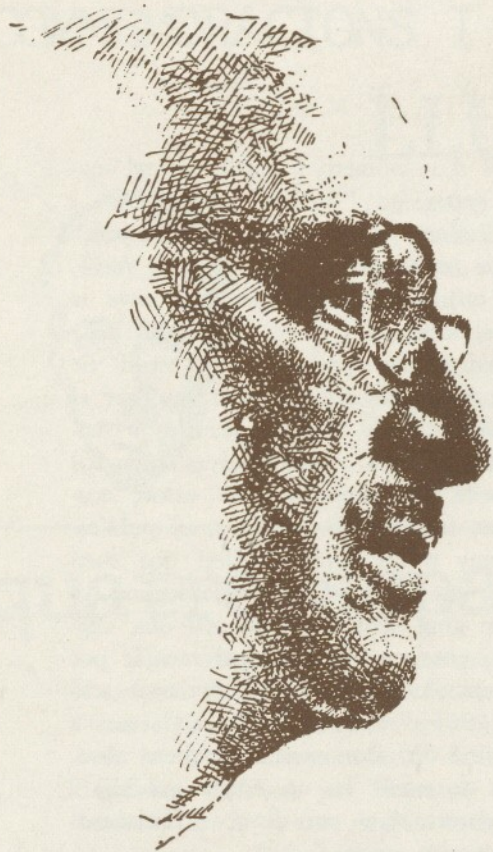
—"Ojalá que en el Perú y en América hubiera el patriotismo que tienen los catalanes".

Quan va morir Rómulo Gallegos, el "Centre Català" de Caracas li va retre un gran homenatge en el qual van intervenir els doctors Pere Grases i Ricardo Montilla, íntim amic de Gallegos. I en aquesta commemoració del Centenari del seu Naixement hem de proclamar:

"Els catalans, a Rómulo Gallegos, no li podíem fallar."

DESTERRATS, EXILIATS I REFUGIATS

PERE GRASES

pot mantenir l'espiritualitat que ha deixat i adherir-se a una nova intimitat, que per altra banda és molt pròxima a la d'un mateix. Això és un privilegi. Es pot ser fidel a aquests dos amors sense que un perjudiqui l'altre. Són dues coses perfectament compatibles.

Aquesta és la situació dels homes que han anat a Amèrica i han fet una obra del caràcter que sigui. Potser ha tingut particular significació l'emigració posterior a l'any 1939 amb els alts i baixos de la il·lusió del retorn que ha estat més fort en els "refugiats". L'any 1945 tothom es creia que després de la reunió de San Francisco, acabada la guerra mundial, havia arribat l'hora de tornar a Catalunya. I no fou així. I sort vàrem tenir que en deixar Catalunya, hi havia hagut a Hispano-Amèrica el procés de la Independència i hi havia unes repúbliques lliures que ens van acollir. Si no hagués estat així, hauria estat ben diferent el nostre destí.

L'emigració de 1939, que "buscava pàtria, més que patrimoni", es va dedicar a aplicar la preparació que portava cada ú als països que els havien acceptat, com un deure i un plaer; i també, per reconeixement. Tot plegat dona una significació singular a l'emigració republicana cap a les Amèriques, amb una força viva, humana, fins a cert punt inèdita.

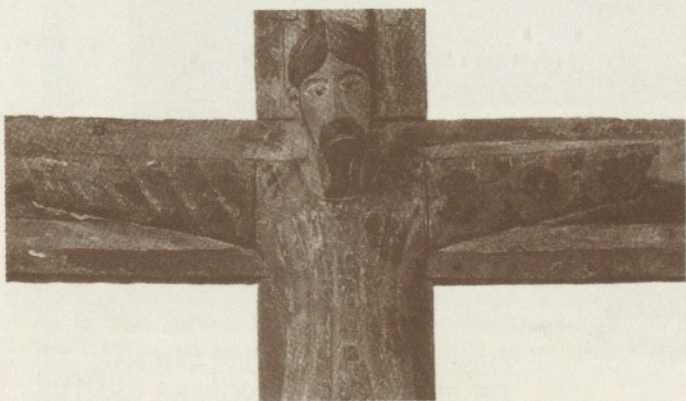
Ha contribuït, sens dubte, a ratificar el concepte que es tenia a Hispano-Amèrica respecte als catalans com a treballadors, honestos, sobris, estalviadors, complidors i bons pagadors; una mica esquerps, una mica sorruts, poc socials,

difficils, però segurs —un amic català no és fàcil, però és ferm, sòlid. Hi han emigrat catalans de "seny" i de "rauxa", característiques que assenyalava com a classificació del meu condeixeble Jaume Vicens Vives. Contraposo figures com la de Pere Bosch Gimpera a la del senyor Travesset, amb la follia d'anar amb tartana de São Paulo a la frontera de Mèxic. D'un extrem a l'altre hi trobem tots els matisos. Dels de més rigor als més visionaris, del pragmatisme al més gran il·lusionisme.

L'faició al treball propi, personal, és la via més poderosa d'assimilació a terres del nou món. Crea un fort sentit de ciutadania. Es pensa menys que abans en "fer l'Amèrica", degut probablement al fet que la puixança i el progrés de les Repúbliques ofereixen un benestar similar al de Catalunya, com a goig de viure. En proporció inversa, a la intensitat de l'assimilació és més punyent l'enyorança i el desig del retorn. Per altra part, la simplificació dels viatges —en rapidesa i comoditat— escurça la llunyania. La gran majoria retorna al lloc on s'ha establert. Les activitats del treball avui són de qualitat, no primàries com anys enrera. Sí, ha desaparegut la dèria de "fer l'Amèrica", llevat d'algun raríssim fatxenda. A més, s'han multiplicat les forces aglutinants entre els emigrants, amb l'existència de Centres o Casals, i també amb la creació de la Generalitat de Catalunya, que els emigrants consideren com a casa pròpia, sentiment i convicció que s'aflebeix naturalment en els fills i nés nascuts a Amèrica.

He reflexionat moltes vegades, dins certa confusió, en l'ús de les paraules i els conceptes de desterrament i exili. Són dues coses diferents a la meua manera de veure. El mot expatriat tampoc no s'usa amb correcció. "Desterrament" és quedar sense terra, quan no es té on posar els peus. "Exiliat" correspon a la situació del qui no té on adherir-se espiritualment. Es pot deixar de ser desterrat i ser exiliat. Expatriació era condemna que comportava desterrament i exili, però estic persuadit que en trobar terra americana i poder refer la vida, poder començar les il·lusions, el treball i planejar cada dia ésser útil, del desterrament no en queda res: al contrari es té una nova terra. I si un s'hi engresca, s'hi incorpora, i es sent membre de la nova comunitat, també deixa de ser exiliat. I aquella condemna d'expatriat, del qui no té terra i del qui se sent exiliat o sigui ciutadà d'enlloc, s'acaba i es transforma en una situació de privilegi perquè es conserva la terra que s'ha deixat i es té la terra que s'ha trobat; i

"LA PIEDRA QUE ERA CRISTO"

Miguel Otero Silva va acabar
el seu darrer llibre
a Barcelona.

Ha sortit al públic l'última obra del prestigiós escriptor veneçolà Miguel Otero Silva, gran amic de Catalunya. Per enllestir el seu llibre, "La piedra que era Cristo", es va traslladar a Barcelona on ha passat alguns mesos. Per il·lustrar la portada de l'edició va anar al Museu d'Art de Catalunya i va escollir l'anomenada Majestat Batlló del segle XII provenint de la Comarca d'Olot (Garrotxa). La talla, donatiu del senyor E. Batlló i Batlló és d'una gran qualitat que la converteixen en una de les millors i més impressionants peces de l'escultura romànica catalana.

EDITORIAL

EL BUTLLETÍ

De nou torna a tenir portaveu el "Centre Català" de Caracas.

Es aquest butlletí que teniu a les mans, que esperem que duri. Durant les dues terceres parts dels 40 anys d'existència, el "Centre Català" de Caracas ha comptat amb una publicació de cara als seus socis i també tramesa a la majoria d'entitats catalanes d'arreu del món.

Al cap de 5 anys d'existència, quan encara estàvem de Sordo a Pelàez i es va crear el Patronat de Cultura "TERRA FERMA", va sortir el primer "Butlletí-Noticiari", multigrafiat i a càrrec de Tomàs Bartrolí i Josep Alcobé (1950). De Butlletí-Noticiari l'any següent va quedar reduït, àdhuc de tamany, en només Noticiari (1951). Fou per l'abril de 1952 que va sortir el Butlletí ja ben imprès i amb bastanta regularitat fins l'any 1965; a càrrec de Rodolf Llorens, fins l'any 1957 que va anar a viure a Mèxic; fou continuat per Gabriel Barbeta i finalment per Pere Bargalló. En 1966 segueix el portaveu amb el nom de "Senyera" que li va posar Salvador Reglà, primer també mensual i multigrafiada i després cada vegada millor impresa i d'extraordinària presentació i magnífic contingut amb la col.laboració de Jordi Vendrell, però també —ai las!— cada vegada més

espaciada en el temps d'un número a l'altre, de tal manera que entremig sortia un "Butlletí d'activitats" i també "L'espeter nec" d'uns quants joves. La "Senyera" de finals de 1976 que representà un bon *tour de force*, fou la darrera i la que deixà muda per vuit anys la nostra entitat de cara enfora.

En reprende l'edició del portaveu, a l'escalf de la nova Biblioteca enguany inaugurada, hem retornat al nom primitiu de "Butlletí" de tradició primera i modesta, ja que el de "Senyera", pels darrers números editats, comporta molta més ambició i un esforç econòmic avui difícilment factible. Entre una gran publicació que surti cada any o un humil Butlletí que surti cada un o dos mesos, ens hem decidit per la segona solució. Entre oferir un gran àpat que comporti una migdiada d'anys i panys, ens hem decantat pel menjar poc i pair bé. No us podem oferir un vaixell d'alta navegació com es va fer l'any 1963 dins l'eufòria de mudar-nos a Los Palos Grandes, sinó dir: Bon vent i barqueta nova, en la qual tots hem de remar en un esforç quotidià i patriòtic. Si mirem enrera sigui per dir-nos: Endavant!

Per Catalunya sempre avant!

veus catalanes al peu de l'Avila

MEMORABLE CONCERT PER LA CORAL JOVENTUT SARDANISTA DE PUIG-REIG

El diumenge 12 d'agost vam tenir tot el dia els components de la Coral de Puig-reig que per la tarda ens va donar un magnífic concert que tots recordarem per molt temps, que per alguna cosa és l'agrupació musical més important del Berguedà i de les millors de Catalunya.

La seva visita a Venezuela fou deguda a un intercanvi amb el Grup Vocal de la Universitat Metropolitana i la Coral Metropolitana de la Policia. Durant setze dies donaren diversos concerts: al Centre Cultural de la Policia, a la colònia Tobar, a l'Ateneu de Los Teques, a l'auditori del Banc Central, al club Los Castores, al "Centre Català", a "Puerto Azul", i a l'auditori Universitari en un acte de germanor amb les dues corals de Venezuela.

Aquesta Coral joventut sardanista de Puig-reig procedeix de la colla sardanista del mateix nom i va ser fundada l'any 1968. En 1969 es féu càrrec de la direcció Ramon Noguera, persona de gran competència i simpatia: un entusiasta de la música i de Catalunya.

Actualment és una coral inquieta i de gran activitat, sobrepasa les quaranta actuacions a l'any i porta a terme uns tres intercanvis també a l'any amb altres corals, un dels quals acostuma a ser a

l'estranger. Encara que actua intensament a Catalunya ha donat també concerts a d'altres indrets de l'Estat Espanyol i als països de Txecoslovàquia, Holanda, Andorra, Suïssa, Polònia, Filipines i Itàlia.

Es també organitzadora del Festival Internacional de Cant Coral "Catalunya Centre".

El seu repertori és extens i variat, ja que inclou obres del Llibre Vermell de Montserrat, Polifonia del S. XVI, obres del Romanticisme, cançons tradicionals i populars, majoritàriament catalanes, una extensa selecció de l'Oratori "El Pessebre" de Pau Casals, i modernes melodies universals amb acompanyament instrumental, de les quals cal destacar la versió coral de les òperes rock, "Jesus Christ Superstar" i "Godspell". Donades les seves arrels sardanistes aquesta coral té una especial dedicació a la interpretació de sardanes corals. Ha realitzat diverses gravacions en disc i casette.

L'esperit que mou aquesta coral és el de fer música, la millor possible; la convivència i agermanament universals i donar a conèixer al món la nostra Pàtria, Catalunya.

OBSEQUI DE L'AJUNTAMENT DE PUIG-REIG AL NOSTRA CENTRE

LLUIS COMPANYS

Enguany la commemoració de l'afusellament del President Lluís Companys, el 15 d'octubre de 1940, tingué lloc a la Biblioteca on s'efectuà una taula rodona, en la qual participaren representants de dues o tres generacions.

Els qui foren contemporanis del President Companys, com el Dr. Jaume Isern, i també la seva senyora, Florenci Guix, Rodolf Llorens, Dr. Francesc Taberner, Manuel Nebra, Antoni Rosinach, contaren els records que tenien del Pre-

sident Companys, en diverses etapes de la seva vida de polític sempre molt agitada i sempre amada de gran humanitat.

Els qui en aquell temps eren menors d'edat, com Jordi Planas, Jordi Vendrell, Josep Bergé i Francesc Oriol, o que no havien nascut, com el President del Centre Josep Silvestre, en tenen una idea molt viva com a President-Màrtir de Catalunya.

quatre sopars

Tots de germanor, com no podia ser altrament.

Igual als anys anteriors i com ja és tradicional, el "Centre Català" va celebrar, amb un sopar, el 14 d'abril; amb la doble commemoració de la proclamació de la República Catalana per Francesc Macià en 1931 i la fundació de la nostra entitat social pel doctor August Pi Sunyer en 1945. Si els primers anys es festejava més la República Catalana que la fundació del Centre nou-nat, en el transcurs dels anys s'han invertit els termes i ara es celebra més la inauguració del "Centre Català" amb els seus 39 anys de vida continuada que la República Catalana que va durar exactament tres dies i passà a ser la Generalitat de Catalunya.

El dijous 23 d'agost vam tenir un altre sopar de germanor en ocasió de la visita del nostre President Honorari que resideix a Catalunya, doctor Marc-Aureli Vila, acompanyat de la seva muller. Fou una bona oportunitat per sentir parlar de la vida política, econòmica i cultural de Catalunya en l'actualitat, tal com va fer l'amic Marc-Aureli Vila que no es cansa de treballar per Catalunya i vingué per unes setmanes a Venezuela amb un escrit sobre els aspectes geogràfics en l'obra de Rómulo Gallegos.

El dimarts, onze de setembre, la Diada Nacional de Catalunya, es va commemorar amb un altre sopar en el qual va parlar breument el nostre President Josep Silvestre. Fou el diumenge següent que, com ja és tradicional, es va posar l'ofrea floral al peu del monument del Libertador, Simón Bolívar, de la plaça del mateix nom, amb la presència de membres de la Junta Directiva, del Patronat de Cultura "Terra Ferma", les tres candidates a Pubilla i altres socis. Un acte ben rellevant i de gran significació patriòtica catalano-venezolana.

El 26 de setembre el "Centre Català" va celebrar els 75 anys del doctor Pere Grases amb un altre sopar que resultà el més concorregut per les moltes amistats i simpaties del nostre consoci honorari. Van parlar els dos vilafranquins Rodolf Llorens i Pere Grases, exposant Llorens la vida intensa i l'obra extensa de Grases i l'homenatjat enaltint els molts anys i la tasca portada a cap pel "Centre Català" de Caracas més avaluada a fora que dins de la nostra mateixa entitat. Tothom va felicitar l'amic Grases tot desitjant-li molts més anys de vida profitosa per a Catalunya i Venezuela.

L'Assemblea Legislativa de l'Estat Miranda, distingí Salvador Reglà i Casals amb la condecoració "Leónidas Monasterio", en Primera Classe, per la seva llarga i meritòria trajectòria empresarial en el progrés de Venezuela. L'acte d'imposició de la condecoració fou molt concorregut per destacades personalitats polítiques i administratives. En la fotografia: Salvador Reglà amb la condecoració, voltat de la seva esposa Mari Puig, la seva filla Marisa, Pubilla del Centre (1974) i els seus fills Salvador i Jordi en un temps jugadors del Catalònia.

El 23 d'abril, Diada de Sant Jordi, Rodolf Llorens i Jordana fou homenatjat per l'Ajuntament de la seva vila nadiua, Vilafranca del Penedès. L'acte tingué lloc a la galeria de vilafranquins il·lustres, on Rodolf Llorens va donar la primera conferència del cicle organitzat en commemoració del centenari de la mort de Manuel Milà i Fontanals.

1984: JA TENIM

Un aspecte de la Biblioteca en el qual es veu sobre la taula una reproducció pintada a mà del famós Atlas Català de 1375. Mapamundi atribuït a Cresques (Abraham o Jafudà).

Un aspecte dels assistents a l'acta d'inauguració de la Biblioteca, que serà atesa pel Patronat de Cultura "Terra Ferma".

El President i Vice-President del "Centre Català", Josep Silvestre i Cristòfor Ridau, un a cada costat de Rodolf Llorens.

¿Després de prop de quaranta anys d'existència, el nostre "Centre Català" tenia Biblioteca? Podríem dir que sí i també podríem dir que no.

En morir a Bogotà l'any 1956 Francesc de S. Aguiló, el "Centre Català" va comprar la biblioteca particular, en la seva part catalana, d'aquest patriota mallorquí quan la seva viuda, que quedà en precària situació econòmica, els oferí en venda. Els llibres foren tancats en uns armaris i pocs socis s'assabentaren de llur existència. Aquesta fou la sort o dissort d'uns centenars de volums molt estimables durant un quart de segle.

Des de molt temps, Rodolf Llorens havia ofert la cessió de tots els seus llibres catalans al "Centre Català", sempre que aquest proporcionés una sala i prestatgeries adients. L'actual Junta Directiva va donar la gran sorpresa a l'amic Llorens i a tots els socis, quan els mostrà una sala bastant espaiosa i amb les degudes prestatgeries estructurades per Cristòfor Ridau, a fi que s'organitzés la Biblioteca de la nostra entitat amb la dignitat deguda. A més li oferí una forta quantitat perquè en el seu viatge a Catalunya comprés els llibres que cregués convenients a una Biblioteca com la nostra. Un soci, que es vol mantenir en l'anonimat, va donar una altra suma similar que féu possible una doble compra de llibres, propera al mig milió de pessetes.

Avui la biblioteca del "Centre Català" de Caracas té uns *cinc mil volums catalans o referents a Catalunya, i uns mil cinc-cents volums d'autor veneçolans o referents a Venezuela*. No podem pretendre tenir una Biblioteca General i ens hem de limitar a Catalunya i a Venezuela, que són els temes més entrañables.

De Venezuela, hi ha molts i bons llibres sobre Miranda, Simón Bolívar, Andrés Bello i els més prestigiosos escriptors i historiadors. Molts assumptes veneçolans figuren estudiats pels nostres il·lustres consocis: Carles Pi Suñer, Pere Grases, Pau Vila, Marc-Aureli Vila, Manuel Pérez Vila, etc. Referent a la part catalana també està ben proveïda de llibres referents als més diversos temes: Enciclopèdies, Diccionaris, Gramà-

BIBLIOTECA ...!!!

tiques, Clàssics catalans i traduccions dels grecs i llatins amb altres traduccions de la literatura universal, Història, Geografia, Literatura tant en prosa com en poesia, Teatre, Educació, Estudis gramaticals i literaris, Biografies, Memòries, Ciència, Filosofia, Política, Art, Música, Humorisme, Religió, Costumaris, Infantils, Gastronòmics, Polítics, Comarcals, Barcelona, Mallorca, València, Llenguadoc.

Tenim les publicacions de la Generalitat de Catalunya, que ens envia regularment la seva Conselleria de Cultura; les publicacions de més de seixanta socis que han editat obres, i que potser en un pròxim número donarem la relació de llurs noms ja que representen un estol d'escriptors molt nostres i meritoris; les edicions del "Centre Català" que són moltes i bones; tots els "Butlletins" i "Senyeres", així com molts programes, tot el qual representa l'arxiu de la nostra entitat. La Història de quaranta anys de vida plena i tasca ben feta del "Centre Català" de Caracas, està registrada en la seva Biblioteca.

Es rep el periòdic editat a Barcelona "Avui", per avió; i les revistes "Serra d'Or", "Notícia de Catalunya", "Catalunya enfora", "El Correu català de la Unesco" i un bon nombre més de revistes i butlletins de diverses entitats catalanes de Catalunya i d'arreu del món.

La Junta Directiva va acordar donar a la Biblioteca el nom de "Rodolf Llorens" pel seu donatiu de tota la seva biblioteca catalana molt important i per altres notables i nombrosos motius de tots prou coneguts.

Seria molt convenient que altres socis seguissin l'exemple de l'amic Llorens i aportessin alguns de llurs llibres; alguna col.laboració ja s'ha rebut, però seria magnífic que cada vegada més la Biblioteca del "Centre Català" sigui una obra de tots plegats. Per la nostra part prometem publicar els noms de tots aquells socis o simpatitzans que responguin a aquesta crida.

Tenim el millor estatge de tots els casals catalans. Ens correspon tenir la millor Biblioteca catalana d'Amèrica.

Una part de la nova Biblioteca del "Centre Català", només amb llibres referents a Catalunya i a Venezuela.

Moment d'oferir la placa a Rodolf Llorens, en la qual figura el seu nom que, en endavant, tindrà la Biblioteca del Centre.

El doctor Pere Grases fent el discurs de presentació de la Biblioteca que porta el nom del seu gran amic Rodolf Llorens i Jordana.

EL CATALÒNIA. Retrobament del Catalònia —veterans i joves— i les madrines d'altres temps: Míriam de Girbau, Cecília de Ferreres, Montse Coll, Nuri de Gonzàlez, Montserrat Hernández, Marisa d'Andrés, Lidia de Cifré, Pilar Fornós, Pepita de Serodio, Mercè de Miralles, Montserrat Domingo, Tània Cabedo, Cristina Muñoz i Nuri de Lanciani.

SARDANES. Del 11 de setembre, Diada Nacional de Catalunya, que també va ser la Diada de captació de nous socis.

EL CARNAVAL és definitivament, una festa de quitxalla i joventut.

DIMONIS DE YARE, indis i andins van ser els primers en el concurs de vestits típics durant la Festa de la Creu de Maig.

L'ESBART DANSAIRE Presentació davant del President de la República de Venezuela.

Al Dorado Country Club.

PUBILLA. La senyoreta Montserrat Domingo, la pubilla del Centre (1983-84), el dia de la seva proclamació.

La senyoreta Marina Silvestre, Reina del Carnaval, en el moment de ser coronada.

Un trio excepcional: Rocío Domingo Alex Muñoz Jordi Arús

Nadal del 1983. Les nenes del Jazz.

GRUP FOLKLÒRIC del Centre Català dirigit per Marina Silvestre.

Mare de l'any 1984-85 Sra. Mercedes de Leña. Mare de l'any 1983-84 Sra. Maria de Teba.

DIA DE LA MARE. Les nenes en un ball tropical.

CORAL INFANTIL del Centre sota la direcció de la Sra. Roca, durant l'actuació del Dia de la Mare.

Acte de Gimnàsia dirigida per Tatela de Valentín.

DIA DEL PARE. Pare de l'any 1983-84: Jordi Arús. Pare de l'any 1984-85: Josep Bergé. Presidenta de la Secció Femenina: Nuri de Lanciani.

LA SECCIÓ FEMENINA d'enguany: Betty de Combelles, Carol de Ginter, Maria Jesús de Torres, Nuri de Lanciani, Isolina de Reyes i Fela de Reyes.

Representació del Centre Català a la festa valenciana organitzada a l'església de Sant Pere.

L'ofrena floral dels catalans que com cada any es deposita al peu del monument de Simón Bolívar amb motiu de la commemoració de l'onze de setembre, Diada Nacional de Catalunya. En la fotografia: el President del "Centre Català" Josep Silvestre, acompanyat de la seva senyora i Pubilles, Florenci Guix, Rodolf Llorens i Narcís Planas.

COMISSIÓ DE FESTEIGS

La darrera Secció formada és la Comissió de Festeigs, que ha portat a cap una magnífica tasca durant tot l'any. Els seus components són: Miquel Ferreres, Ramon Pereira, Carles Miralles, Pier D'Alforno, José Roca, Marta Pereira, Emília German, Lily Silvestre, Cecília Ferreres, Ana Charo Roca i Mercè Miralles.

PUBILLA 1984-85 - TERESA BERGÉ

Moment de la Coronació de la Pubilla 1984-85, Teresa Bergé, per la Pubilla sortint, Montserrat Domingo, després d'haver presidit l'extraordinari Ball de la Festa Major, junt amb les seves companyes, el President del Centre i altres joves i minyons de la comitiva.

Grup Escènic

GARCIA LORCA AL CENTRE CATALÀ

30 de Novembre
a les
8 del vespre

Última fotografia de García Lorca, Juliol 1936

...serà estrenada al Centre l'obra pòstuma de Frederic García Lorca. Es la primera vegada que la nostra Secció Teatral presenta una obra del poeta-màrtir.

La tragèdia en prosa "La Casa de Bernarda Alba", potser l'obra teatral en espanyol més sòlida des del Segle d'Or, serà dirigida per Salvador Reglà, qui ens ha anticipat que prepara un muntatge diferent, original, de la coneguda i admirada tragèdia lorquiana.

Hi actuaran: Diana Arenas, Angels M. de Puig, Yolanda Mata de Reglà, Hermínia de Perpinyà, Maria D. de Masoliver, Marina Silvestre, Marisa de Andrés, Mariangels Puig de Serrano, Mercè Cerveró de Miralles, Angels de Antonio, Nuri Masoliver, Marisa Andrés, Norma Escuer, Montse Domingo.

Jordi Planas serà l'apuntador. L'escenografia és a càrrec d'Antoni Sanllehí, la il.luminació de José Manuel de Teba, i la musicalització de Jordi Reglà.

per a elles... EL REBOST albergínies en oli

Netegeu les albergínies amb un drap sec i, sense pelar-les, traieu-ne les cues. Talleu-les a daus i feu-los bullir de 5 a 10 minuts en el vinagre. Deixeu-los escórrer una bona estona sobre paper absorbent o sobre un drap. Per tal que us quedin ben secs passeu-los una estoneta pel forn no massa calent, i vigileu que no es cremin. Un cop secs els daus, ompliu els bocals amb capes alternades de daus d'albergínia i de la barreja de menta, orenga, pebre vermell i all trinxat que haureu preparat a part. Un cop ple el bocal, afegiu-hi l'oli necessari perquè l'albergínia quedi ben coberta. Tapeu-lo i ja podeu guardar-lo fins que vulgueu incorporar aquests daus d'albergínia a alguna de les vostres amanides. Resulten deliciosos.

1 kg d'albergínies
1 l de vinagre de vi blanc
1/2 l d'oli

Pebre vermell 2 o 3 grams d'all trinxats
Menta
Orenga

el nostre Centre té la seva història...

FA 32 ANYS

1 de Juliol de 1952: Primera funció de Teatre Català

Tal com va ésser profusament anunciat amb uns extensos programes (amb notes sobre l'autor i l'obra) el dimarts dia primer de juliol, va tenir lloc al Teatre Caracas la primera funció de Teatre Català, amb la presentació del Grup Escènic del Centre. Amb totes les localitats ocupades per un públic adalerat de veure teatre nostre, es va representar l'obra de Santiago Rusinyol: "La Bona Gent". Els personatges estigueren a càrrec de: Josep Silvestre (Sr. Baptista); Sra. Cazorla (Catarina), Miquel Nougués (Rafel); Srta. Ana Maria Arbona (Mariagna); Josep Cazorla (Sr. Pepet); Srta. Núria Peyró (Donya Túlia), Salvador Girbau (Sr. Farnell), Marçal

Gols (Baptistet), Ricard Prieto (Sr. Julià), Srta. Núria Clapés (Lola), Gabriel Barbeta (Joan de Penya), Albert de Vega (home primer); Sra. Euda Solé de Clapés (una criada); Gori Roselló (home segon). Apuntador: Jordi Planas. Traspunts: Joan Monclús i Lluís Placència. Director Artístic: Lluís Grau.

Els mobles foren facilitats gentilmente per Segon González.

Tots els actors foren molt aplaudits i felicitats per llur encertada i sobria actuació que rares vegades es troba entre no professionals.

El públic va sortir gratamente sorprès i molt satisfet d'aquesta primera vetllada i desitjant que la segona no es faci esperar massa.

APUNTS DE CATALÀ PRÀCTIC

EVITEM ELS MOTS I CONSTRUCCIONS ESTRANYS A LA NOSTRA LLENGUA

La situació actual del català, parlat i fins i tot escrit, es caracteritza per l'abundància de «barbarismes», és a dir, de mots i construccions estranyes a la nostra llengua. La relació que presentem recull alguns dels barbarismes més freqüents amb l'equivalent català correcte.

Incorrecte

Hasta demà
De repent
Ni molt menos
Per lo menos
Menys mal
Per la tarda
El resto
Els demés
Té que sortir/Té de sortir
Apretar a córrer
Posa la taula

Correcte

Fins demà
De sobte
Ni de bon tros
Almenys, si més no
Encara bo, encara sort
A la tarda
La resta
Els altres
Ha de sortir
Arrencar a córrer
Para taula

NO MALMETEM ELS NOSTRES NOMS

Un primer pas bàsic per a la normalització de la nostra llengua és el de fer servir els noms de pila genuïns i saber-los escriure correctament.

Oferim a continuació una llista d'alguns dels noms que més sovint apareixen desfigurats, tant en la parla com en la llengua escrita:

Alfonso
Amparo
Antonio
Benito
Bernardo
Blas
Carlos
Carmen
Catalina
Domingo
Emiliano
Emilio
Fernando
Francisco

Alfons
Empar
Antoni
Benet
Bernat
Blai
Carles
Carme
Caterina
Domènec
Emilià
Emili
Ferran
Francesc

Guillermo
Inés
Isidro
Julio
Javier
Lázaro
Marcelino
Margarita
Mariano
Mario
Niçolás
Pio
Rosario
Vicente

Guillem
Agnès
Isidre
Juli
Xavier
Llàtzer
Marcel·lí
Margarida
Mària
Màrius
Nicolau
Pius
Roser
Vicenc o Vicent

CONCURS "EL FUTBOL CATALÀ"

Teniu l'oportunitat de guanyar un dinar (cobert*) al nostre Restaurant "Hostal de l'Àvila".

1.— Qui era president del Barcelona en l'època en què fou inaugurat el Camp Nou?:

2.— Quants equips catalans han estat a primera divisió?:

3.— On va néixer el famós jugador Paulí Alcàntara?:

4.— Ens sabreu dir el nom d'un jugador barcelonista dels anys 20 fill d'un popular baríton català?:

5.— Quins jugadors del Barcelona han tingut els mateixos cognoms de Presidents del nostre "Centre Català"?:

Si hi ha més d'una solució correcta el 22 de desembre d'enguany, es sortejarà el guanyador.

* El concurs no dona per a més.

La MONTSERRATINA C.A.

Fabrica d'embutits **LAS TEJERIAS**

Distribuidora:

CHARCUTERIA LA MONTSERRATINA
Cristo a Arismendi N° 94 y 96, Telfs.: 572.37.21 - 575.11.53, Caracas.

CHARCUTERIA CONDAL S.R.L.
3ª Avda. (Entre 1ª y 2ª Transv.) Telf. 283.45.57, Los Palos Grandes, Caracas

CHARCUTERIA PALMA SOLA
2ª Transv. de Las Delicias de Sabana Grande, Telf.: 71.76.97, Caracas.

CHARCUTERIA PALMA SOLA
Centro Comercial Parque Aragua, Telf.: 33.38.66, Maracay.

CHARCUTERIA PALMA SOLA
Centro Comercial Camoruco, Avenida Bolivar, Telf.: 22.25.66, Valencia.

aislado
se vive mejor...

- CORCHO
- TABIQUES
- CIELO RASOS
- LAMPARAS
- PISOS DE VINYL
- AIRE ACONDICIONADO
- AISLAMIENTOS

TLFS.

328370	CARACAS
918644	MARACAIBO
451017	BARQUISIMETO
55418	VALENCIA

LIBRERIA PROFESSIONAL VENEZOLANA

Llibres tècnics, científics, i de text a nivell universitari i superior.

SERVEIS DE:

Subscripcions a revistes i encàrrecs.

JULI PALLARES CLOSA

AVINGUDA FRANCISCO SOLANO LOPEZ
CENTRE COMERCIAL CHACAITO, LOCAL 222

Cables: LIPROVEN - CARACAS
TELEFOS. 72.07.96 - 71.70.90

CAMI

CAMI

Promocions Electricas

Materials elèctrics
Per la construcció i industria

Ed. Alfa, c/ Milano con Chicago, California Sur
Telfs. 22.82.87 - 22.94.13 - 22.58.98

Dandock

Matèries Primes
Per a indústries

Telfs: 35.45.22 - 34.84.40

AJUNTAMENT DE BARCELONA
Institut d'Història de la Ciutat

BIBLIOTECA

Inv. núm. _____

TELECOMUNICACIONES Y CONTROLES, C.A.
(TELCON C.A.)

Projectes - Instal·lacions i Manteniments

de

SISTEMES DE RADIO
COMUNICACIONS I TELECONTROLS

Representants Exclusius de:

SORENSEN
FARINON ELECTRIC
RAYTHEON COMPANY
GENERAL DATACOM

QUINDAR ELECTRONICS
WESTERN MULTIPLEX
GENERAL ELECTRIC
COMUNICACION

Edifici SEGRE
3ª Transversal Los Ruices (Norte)
Teléfono 2391211

APARTAT DE CORREUS 60013
CABLES: TELCON
TELEX 25288 TELCONCA